

NOVA DOBA

Študijska knjižnica

Ljubljana

dolž. iztis

Stane letno 48 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za *nu* vsake stolpca 40 p. Reklame med tekstem,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 1 Din

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.

— Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066. —

Dnevi krize.

Namen Pašiča in radikalcev je, da bi dobili sami vladno roko. Zato povdarjajo, da demokrati niso edini, zlasti se sklicujejo na brzojavko, ki jo je poslal Radič Davidoviču, v kateri ga pooblašča v imenu Hrvatskega bloka, da sestavi vladno, ki bi izvedla volitve. Davidovič je na to brzojavko vljudno odgovoril, a popolnoma v negativnem smislu.

Pašič se sklicuje, da ne more sestaviti vlade s trdno večino, ako pridejo v vladno demokrati. Zlasti so ga preplašili sklepi zadnjih sej demokratskega kluba. Podal se je h kralju in mu vrnil mandat. Toda krona je vztrajala nadalje, da naj še enkrat poskusi in sestavi vladno, ki naj reši najnujnejša vprašanja. V kabinetu ministrskega predsedništva je sklical Pašič sejo radikalnih voditeljev. Prisotni so bili vsi radikalni ministri, predsednik radikalnega kluba Marko Gjuričič, Ljuba Jovanovič in še nekaj drugih poslancev. Razložil jim je svoje mišljenje o politični situaciji ter jim izjavil, da je po njegovem mnenju sporazum z demokrati zelo težak. V pogovoru s podpredsednikom demokratskega kluba Radovičem, mu je Pašič razložil politično situacijo, nakar je posetil Radoviča ministra Pribečevića in se z njim dalje časa posvetoval. Dne 12. tm. se je radikalni klub zopet posvetoval. Govorniki so povdarjali, da je koalicija z demokrati nemogoča, dokler ne izključijo onih politikov, ki so vodili razgovore z blokaši.

O ponovni avdienci Pašiča pri kralju ni nobenega oficijelnega poročila. Razširjale so se pa razne vesti, kakor da je Pašič definitivno odložil svojo misijo in da bo kralj poklical Ninčiča ali Trifkoviča. Tudi druge fantastične kombinacije je bilo slišati, imenovala so se imena Protič, dr. Korošec, Smolaka. Istega dne popoldne pa je bil pozvan na dvor minister Pribečević, ki se je razgovarjal dolgo s kraljem.

Iz cele situacije opažamo, da so radikalci napeli vse strune, da bi razcepili demokratski klub. V demokratskem klubu so se med tem vršili intimni pogovori med Pribečevićem, Davidovičem in drugimi zastopniki obeh struj. Enotnost kluba se je utrdila in demo-

kratska stranka je odločena, da se solidarno upre proti njej naperjenim intrigam. Kakor se kaže je zadnja avdienca pri kralju napravila Pašičevemu zavlačevanju sestave vlade konec. — Kralj se je, kakor se pripoveduje, začudil, da vlada še sedaj ni sestavljena in je namignil, da bo treba poskusiti z drugo najmočnejšo stranko v skupščini, namreč z demokratsko. Kraljevo opozorilo je Pašiča prepričalo, da je treba z igro končati, zato je prosil za dvadnevni rok, v katerem sestavi vladno. Brez dvoma mora zmagati ideja našega naroda. Nujno potrebno bi bilo, da se čimprej sestavi nova vlada in reši najnujnejše zakone.

Inž. M. Klodič:

Železniška zveza Slovenije z morjem.

(Dalej.)

Na shodu se je tudi sklenilo delovati naprej v svrhu realizacije proge na Brod Moravice. Rekel sem že drugje, da za konkurenčno progo proti državi, zakonjeni ne bode nikjer dobiti kapitala, da država ne bode dala dotične koncesije sebi na škodo, slednjič, da se zainteresirani zakonjene proge svojih pravic ne bodo dali izpušiti iz rok. — Govorilo se je tudi o reviziji zakona. Pri nas imajo nekateri čudne pojme o naših zakonih, zanje so le počeskan papir. Kolikor je pa meni znano, Srbi v revizijo baš tega zakona nikoli ne bodo privolili, ker bi se bali revizije tudi svojih prog (jadranska žel. itd.). Ako bi namreč revizija začela, kdo ve, kje bi nehala? Razen tega imajo tudi Amerikanci zjamčene pravice v tem zakonu, kar stvar še posebno otežkoča. Po vsem, kako je nastal, se mi zdi ravno ta zakon pravi »Nolli me tangere«. Doseglo bi se morda zavlačevanje po geslu desperatnih egoistov: Ali obvelja moja, ali pa naj vse vrag vzame. Tužna jim majka!

Predlagal se je baje tudi kompromis, naj se zgradi progi Kočevje-Brod Moravice in Črnomelj-Severin-Vrbovsko brez veze Kočevje-Starigrad-Severin. Brez ozira na to, da se to protivi zakonu, da se zainteresirani okoli Starega trga

ne sme naknadno hladnokrvno ogoljufati, je to le demagoško: Tako bi sicer bila zasigurana žel. Kočevje-Brod Moravice, glede zveze Črnomelj-Vrbovsko pa bi se reklo v Beogradu, to je luksu, le vozite iz Črnomlja preko Karlovca na Kvarner! Danes pa imamo uzakonjeno zvezo iz Kočevja čez Starigrad, Severin na Vrbovsko in razen nje tudi že dober in težji del žel. Črnomelj-Vrbovsko pod streho, ostali enostavni del pa naravnost kriči po udeležitvi in se bode prav gotovo tudi sedaj gradil. Da pa ostali del še ni uzakonjen, se imajo dotični zainteresirani zahvaliti le protigiganciji in protintervencijam akcijskega odbora za zvezo na Brod Moravice! Tako je in nič drugače. Akcijski odbor bi moral slednjič uvideti, da je prepozno, da njegovo delovanje le škoduje koristim celokupne dežele; posebno pa bi bilo za Čabranke bolje, da bi uporabili svoj čas in svoje moči za smotre, ki so njim samim koristnejši, ne pa za zgubljeno stvar.

Glede rentabilnosti pribijem, da vključ vsemu šumarskemu bogastvu niti prva niti druga proga kot lokalna ne more uspevati, pa naj se mi v tem oziru predlaga kakoršnekolik račune. Rešitev leži v tranzitnem prometu, v uporabi proge kot dovozne ceste proti morju od strani cele Slovenije. In tu se vidi kako smotreno se je delovalo, ko se je zavzelo ravno za zvezo na Vrbovsko, ni se pa delalo le po slučaju, kakor se to očita od nasprotni strani. Po našem programu tečejo tri smeri koncentrično na Kvarner (ali v Dalmacijo preko Ogulin):

I. Jesenice - Ljubljana - Kočevje-Starigrad - Severin - Vrbovsko - Sušak;
II. Maribor (Slovenjgradec, Ljutomer, Ormož) - Celje - Zidanost - Sevnica - Št. Janž - Trebnje - Novomesto-Črnomelj - Severin - Vrbovsko - Kvarner;

III. Obstoječa žel. Zagreb - Karlovac - Ogulin - Vrbovsko - Kvarner.

Zveza Sevnica - Št. Janž je nadvse važna in Maribor dobi po njej novo zvezo z morjem, ki more ne samo relativno zaradi državne meje, ampak tudi absolutno tekmovali s Trstom. Bila bi to tudi glavna proga, ker se da obstoječa lokalna žel. Janž-Trebnje (21 km) prav lahko z razmerno malimi stroški preustrojiti v glavno progo.

ne vaje in premijere, ki je bila po splošnem mnenju boljša kot repriza.

Zdi se mi, da je bila igra tako rekoč poantirana največ na slovo naše najboljši igralke gospe Hribnikove, ki se je preselila na novo službeno mesto v Maribor.

Umevno je tedaj, če se mi dozdeva, da se je moglo v njeni teti Klari vsak čas videti veselo poslavljajočo se igralko. Rekli bode, da je to sad moje bujne domišljije, če Vam povem, da se mi je en trenutek zazdelo, kakor bi me bila čislana slavijanka — igralci so bili baje pripravljeni na to, da se s to predstavo prične redna kritika — iz sredine ene napele scene pobožala s ponosnim, samozavestnim a vsekakor dobrotljivim pogledom, ki mi je pravil: »Le glej črno ter išči dlako v jajcu: za mojo osebo se boš zaman trudil«. In res nisem našel zanjo prav črne pike. Bila je vžlic neznamitnim nedostatom premladostne maske in razpoloženja, ki ga moramo pripisati razburjenju beneficentke, kakor vedno izborna. V burnem aplavzu in cvetju je prejela plačilo za toliko lep in kreacij tekom treh let. Akoravno vem, da ni nihče na tem svetu nenadomestljiv, ne zavidam reditelja za trud, ki ga bo imel s pripravljanjem publike, da je ta in ta igralka že nadomestila izgubo gospe Hribnik.

V vsem tiči velikanska prednost uzakonjenih žel. zvez in na vse to si dovoljujem izrecno opozoriti štajerske interese, gg. ministre, poslance in vse druge štajerske merodajne faktorje. Ti naj gledajo na to, da se vse proge izgradijo kakor glavne ter da v Sevnici ne bode treba obračati vlake kakor v Zidanemostu in da se zgradi v Trebnjem zvezni lok v smeri proti Črnomlju.

Na podlagi vsega tega je rentabilneta nove železnice na Vrbovsko absolutno zasigurana. (Konec prih.)

Politične vesti.

Katastrofalni volilni red za štajerska mesta. Prinašamo v naslednjem doslovno notico, kakor jo je priobčil »Slovenski Narod« od 8. decembra pod gornjim naslovom: »Iz Celja nam pišejo: Naša javnost doslej ni vedela, da velja volilni red, po katerem so se izvršile občinske volitve v Ljubljani, tudi za vsa takozvana avtonomna mesta v Sloveniji, torej tudi za Maribor, Celje in Ptuj. Ljubljanske volitve so ji v tem pogledu odprle oči. Sedaj se zaveda, da je za slovensko stvar v teh mestih ta volilni red naravnost katastrofalnega pomena. Kdor količaj pozna razmere v teh štajerskih mestih, ve, da so s tem volilnim redom na široko zopet odprta vrata Nemcem in nemčurim in se jim je znova dala ne samo možnost, marveč celo gotovost, da zopet zagospodarijo kot absolutni gospodarji v občinski upravi teh mest. Uvažujoč to, se z začudenjem vprašujemo, kako je mogoče, da niso poklicani faktorji, ki so krojili ta volilni red, nič premislili, kako usodepolne posledice lahko ima taka volilna reforma za štajerska mesta, ki so še vedno, ne prikrivajmo si tega dejstva, po večini, ako ne nemška, pa vsaj nemškutarska? Ako bi ti merodajni činitelji le količaj previdarili fiktivni položaj, bi morali priti do zaključka, da se pravi naravnost ubijati slovenski živelj v Mariboru, Celju in Ptuj, ako se daje tem mestom tak volilni red, kakršen je bil zvarjen za Ljubljano. Kje je bil poslanec dr. Kukovec takrat, ko se je delal ta volilni red? Ali je sploh proučil ta volilni red? In ako ga je, kako to, da ni takoj protestiral proti njemu in zahteval, da se ne uveljavi taka volilna re-

Glavno vlogo dr. Vesela je igral gospod Mayer, najboljša možka moč zboru. Neodkritosrečno bi bilo trditi, da si je gospod Mayer morda ravno v tej vlogi zaslužil sloves prvega igralca. Morda ni neupravičena domneva, da se je gospod preveč zanašal na svojo reputacijo. Posebno v začetku igre je bil nekam lesen, kar pripisujem prevelikemu zanimanju za suflerija. Morda se motim.

Igro gospoda Mravlje (Balon) omenjam na tem mestu zato, ker se mi dozdeva, da si gospod Mravlje prizadeva doseči ali celo prehiteti g. Mayerja. Da opravi na kratko ima kličem: »Mravlje, daj ga; Mayer, ne daj se«. Kakor sta bili Balonova maska in igra izborni — posebno ono njegovo tipično dviganje naočnikov — tako se ne strinjam z njegovo toaletto. Za sodobnega komerc. svetnika so mi bile njegove karirane hlače z nekimi čudnimi izrastki na telesu — omenjam tudi plavo maceo — tudi za burko preveč karikirane. Komerc. svetnik, če tudi morda parvenu, mora vedeti za modne hlače k jaketu. Solidna, fina in za današnje pojme ne docela gentlemanska toaleta, trda srajca z briljanti, pretirano število prstanov in slični atributi mulejše neokusnosti bi bili ravno tako učinkovali.

(Konec prih.)

Cave criticism!

(Konjice.)

Iz vrst »Sokola« in »Čitalnice« se je že pred tremi leti sestavil gledališni zbor, ki se je stopnjevalo tako dobro izveščal, da je dospel do točke, kjer lahko prenehamo z običajnim škodljivim hvaljenjem vsega vprek ter začnemo s pravilno kritiko spodbujati vrle delavce k vztrajnemu spopolnjevanju.

Nadel sem si to nalogo v prepričanju, da se bo vsaka neugodna ocena in beseda smatrala res samo za izjavo objektivne kritike, ki stremi za tem, da odpravi ali vsaj omeji nedostatke dobrega igranja. Ponavljam, da je igranje naših diletantov v splošnem dospelo do take umetniške višine, da se ga lahko podvrže kritiki kakor igranje poklicnih umetnikov.

Smatral sem potrebnim to ponovno povdariti tudi zato, da si nadovezuje na to pohvalo za vsak slučaj zavarujem eventualni umik s sledečim svarilnim stavkom: Za nepričakovani slučaj, da bi se kritika hote ali ne hote slabo mevala, da ž njo ne bi dosegel cilja, za katerim stremim ali da bi ž njo stvari celo škodoval, sem pripravljen odreči se lovorikam svojih pisanih misli ter prenehati z ocenjevanjem. Mislim, da bi bilo odveč na dolgo razpravljati o tem, da

je objektivnost kritike vzlic gotovim obstoječim pravilom vendarle odvisna od subjektivnega individualnega pojmovanja recenzenta. Zato prizanašajte včasih tudi kritiki.

Predalec bi zašil, če bi hoteli objaviti bilanco vsega dosedanjega delovanja našega odra. Da napram širši javnosti nekako podpremo svojo trditev o umetniški višini našega gledališkega ansambla, bodi uvodoma omenjeno še to, da se je nek avtor, ki je prisostvoval srednje uspeši premijeri svojega komada, izrazil: »Igralo se je dobro; vsekakor pa dosti boljše kot so isti komad predvajali poklicni igralci — xtega gledališča.«

Priznati moram in sicer v dobro igralskemu zboru, da »Nebesa na zemlji«, komad s katerim se pričinja morda periodična recenzenčna rubrika za konjiški oder — periodična zato, ker bi bilo želeli, da se predstave za naprej v gotovih že v naprej določenih časovnih intervalih — ni posebno primeren objekt za prvo oceno. To ne toliko zaradi igranja samega, ki ni bilo na običajni višini, kolikor zaradi komada kot takega, ki ga ne moremo niti za diletantske odre prištevati med take, ki bi smeli lastiti Bogue koliko literarne vrednosti. Igralo se je 25. in 26. novembra. Obžalujem, da sem bil zadržan udeležiti se general-

forma, ki mora imeti za slovensko stvar v štajerskih mestih katastrofalne, naravnost usodne posledice? Ali morda celo ni vedel, kakšen usodepoln udarec se pripravlja za narodno stvar v štajerskih mestih? V prvem, kakor drugem slučaju je njegova krivda očitna. Zato je tudi samo on odgovoren za posledice tega z neverjetno lahkomišelnostjo ali pa s kaznjivo brezvestnostjo izvršene-ga dejanja. — Citirana notica je preznačilna za presojo nivoja in stvarnosti, s kakoršno dela v zadnjem času »Slovenski Narod« svojo narodno in napredno politiko za svoje bralce. Težko je na tak izliv neinformirane žurnalistične modrosti odgovoriti mirno in dostojno. Gospodo, ki v »Slov. Narodu« tako modruje, bi najraje vprašali, če že ve, ob katerem morju leži naše Prekmurje in če ni morda vendarle dr. Kukovec kot poslanec kriv letošnje suše in če ni lahkomišelnost ali pa s kaznjivo brezvestnostjo zakrivil, da niso v Ljubljani že vsi sedanji Zajedničarji težki milijonarji, ali šalo nastran, če ni poslanec dr. Kukovec in demokratska stranka polno odgovorna za to, da sme »Slov. Narod« tako politično modrovati in take pred-pustne stresati baš sedajle v resnem ad-ventnem času, potem ko je Ljubljano tako mojstersko zavozil. Volivni red, kakor ga je preizkusila Ljubljana, ni slovenska demokratska iznajdba, v njem je uveljavljen večinski princip delazmožnosti za naše velike občine, ki ne smejo biti politični parlamenti, v kojih si bo pet ali celo deset strank igralo politiko na škodo uprave in gospodarstva občine. Ta volivni red ni kriv tega, kar je Ljubljana doživela po lastni zaslugi pri zadnjih občinskih volitvah. Ljubljana je dovolj samostojno misleča, da bi si bila položaj, kakor ga ima, lahko priborila z vsakim volilnim redom. Isto m prav isto velja tudi za naša autonoma mesta na Štajerskem, kjer se nam vo-lilnega reda ni prav nič bati, ker ni za nas in za narodni značaj naših mest prav nič katastrofalen — bati bi se nam bilo le ljudi, ki bi si zaigrali tako politiko, kakor so si jo v Ljubljani. Za take po-jave duševne in moralne bolezni pa ni iskati leka v volilnem redu, pač pa v delu mož narodnega značaja in narodne poštenosti. Če bo pa naš kulturni in na-rodni razvoj po vzoru in vzgledu Ljubljane šel pri nas v to smer, da bodo slo-venske narodne in še napredne skupne volje zastopnike renegatske in Südmar-kovske manjšine, potem ne bo kriv po-sledic tisti volivni red, ki je bil nedav-no še za Ljubljano idealen in simpatičen, danes pa je že za naša štajerska mesta »katastrofalen« — tedaj bomo tega krivi mi sami v Celju in Mariboru in tedaj sme priti »Slovenski Narod« nad nas vse na Štajersko, pa nas naj kamenja, ako ga še bo volja, krivda bo naša.

Iz seje finančnega odbora. Nekateri poslanci so v finančnem odboru zahte-vali, da se seja odgodi, dokler se ne se-stavi nova vlada. Zastopnik predsedni-ka Velizar Jankovič je nato odredil gla-sovanje, pri katerem jih je glasovalo 14 za nadaljevanje dela, 8 pa proti. V na-daljni razpravi je bil sprejet predlog fi-nančnega ministra za zvišanje dragini-skih doklad diplomatskemu osebju v Pragi, Rimu in Bruslju. Nadalje je bila sprejeta naredba o povišanju dragini-skih doklad nižji duhovščini, na podlagi katere dobijo duhovniki 12 Din dnevno, za vsakega rodbinskega člana pa 3 Din. Poslanec dr. Matič je stavil predlog naj se izplačujejo invalidom doklade iz re-zervnih kreditov, dokler se ne sprejme invalidski zakon. Poslanec dr. Kukovec je zahteval od finančnega ministra, da spopolni predlog glede draginskih doklade poštnim ekspedientom v Dal-maciji in Sloveniji. Finančni minister je odobril predlog posl. dr. Kukovca. Gle-de nakupa Kokoschinegovih hiš v Ma-riboru se je ugotovilo, da pri nakupu ni bilo nepravilnosti, da je pogodba veljavna in da jo je treba izvršiti.

Častitke naše vlade novemu kalifu. Diplomatski zastopnik v Carigradu Tra-jan Živkovič je posetil novega kalifa in mu v imenu naše vlade častital na izvo-litvi.

Novi poljski predsednik. Dne 9. tm. so se vršile volitve predsednika poljske države, ki ga volita poslanska zbornica in senat skupno. Šele pri petih volitvah je bil izvoljen za predsednika države do-seđanji zunanji minister dr. Naruto-

wicz, ki je po poklicu inženjer, a se bavi že mnogo let s politikom.

Demonstracije proti novemu poli-skemu predsedniku. Desničarski poslan-ci nikakor nečisto priznati novoizvolje-nega predsednika Narutowicza niti vla-de, ki jo bo on poveril. Dne 11. tm. je množica odšla pred parlament in hotela vdreti vanj. Levičarske poslance so pre-tepli. Ko je hotel Narutowicz v belve-dersko palačo, ga je množica obmeta-la s snegom. Kakor se splošno govori, je povzročil desničarski puč general Ha-ler. Med dijaki in delavci je prišlo na več krajih do krvavih spopadov. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Vojaštvo in policija sta zopet vzpostavila red in mir.

Dr. Ninčič dobil poljsko odlikovanje. Poljski poslanik Okenski je izročil naše-mu zunanjemu ministru dr. Ninčiču red Obnovljene Poljske I.

Bavarska za samostojnost. Na Ba-varskem so se začeli ustavni boji, ki postanejo lahko nevarni za Nemčijo kot državno celoto. Ustavni odbor je namreč razpravljal o predlogu bavar-ske ljudske stranke, ki zahteva za Ba-varsko lastnega državnega predsednika. Predlog je bil sprejet s 15 proti 13 gla-sovom.

Celjske novice.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

V ponedeljek, dne 18. dec. bo preda-vala tuk. voditeljica mesne dekliške o-snovne šole, gospa Ivanka Zupančič »o mladinsko - skrbstveni vzgoji«. Snov bo vsebovala sledeče točke: 1. skrbstvo ubožne mladine, 2. skrbstvo sirot, 3. skrbstvo telesno- in umobolne mladine, 4. skrbstvo zanemarijene ter varstva po-trebne mladine, 5. Mladinsko skrbstve-ne naprave. Predavanje bo zanimalo vsakogar, zlasti pa starše.

Zensko društvo v Celju kupuje knjižnice in knjige.

Župan g. dr. Juro Hrašovec v so-boto 16. tm. ne sprejema strank, ker je uradno zadržan.

Visoko odlikovanje. Njegovo Veličanstvo kralj je na predlog ministra pravde odlikoval predsednika tukajš-njega okrožnega sodišča gospoda dvor-nega svetnika dr. Josipa Kotnika z redom sv. Save III. vrste. Gospodu dvornemu svetniku iskreno čestitamo na visokem odlikovanju.

Zahvala. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Gaberje je na Mi-klavžovo obdarovala 98 otrok, od teh je 42 iz vrteca, ostali pa izven vrteca. Darovali so po 1000 kron: Okoliška ob-čina in Celjska Posojilnica, po 400 kron: rodbini Golgranc in gg. Westen, Čater, Stermecki, Majdič, Hrvatska štedionica in Lastni dom, po 200 kron: gg. dr. M. Hrašovec, dr. J. Hrašovec, dr. Kalan, Ljubljanska kreditna banka, Jadranska banka, Južnoštajerska hranilnica. Po-družnica se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje, tudi onim, ki so darovali manjše svote in jih radi pomanjkanja prostora ne moremo navesti. Zahvalju-je se gospodični Štefančičevi za dvo-rano in razsvetljavo, gospej Gobčevi, gdč. Omladičevi, gdč. Pušnikovi, gg. Vučkotu, Štefančiču, Heiligsteinu, ki so pomagali pri nabiranju in sestavi odra, g. Lokarju za deske, g. Stermeckiju, ki je z izvanredno nizkimi cenami pri bla-govu pripomogel, da se je lahko obdarovalo večje število otrok in brivcu g. Grobelniku za brezplačno maskiranje, ter darovalcem igrač in kurjave. Naj-iskrenejša zahvala pa gdč. Mari Pogla-jenovi za njeno požrtvovalnost posebno pa za prireditve s svojimi malčki, kateri so nam pod njenim vodstvom prav srčkano deklarirali, peli in zelo moj-stersko izvajali igrice »Cigančki«. Ko-nečno hvala vsem, kateri so na kateri-koli način pripomogli in pomagali k tej obdaritvi revne dece.

Božičnica. Okoliška dekliška šola šolskih sester in deška okoliška šola prireditve božičnico v nedeljo dne 17. tm. ob ¼4. uri popoldne v Nar. domu. Na vsporedu je petje, deklamacije, gledališka predstava in žive slike. Pri božič-nici sodeluje celjski orkester. Čisti do-biček je namenjen revni šolski mladini obel šol v nabavo šolskih knjig in dru-gih šol. potrebščin. V času neznosne draginje nimajo revni otroci in takih je nad 200 šolskih knjig, saj ni čudo, ko je treba že ob vstopu otroku v I. razred ljudske šole najmanj 25 Din, za 5. raz-red pa 50 Din. Prepričani smo, da Ce-

ljani hočejo pomagati k temu lepemu podjetju. In vi dobri okoliščani celjski takisto ne odrečete svoje pomoči. Vi, ki ste vedno na mestu, kadar je treba blažiti bedo. Pridite v prav velikem šte-vilu in pomagajte nam, da bo božičnica tem lepša in bogatejša. — Blagajna je odprta tudi v nedeljo od 8. — 11. ure dopoldne v Narodnem domu.

Mestno gledališče v Celju. Gosto-vanje ljubljanskega narodnega gledali-šča v Celju v torek 12. decembra. »Plo-ha«, vesela vaška igra P. Petroviča. O igri sami, jeli primerna, ali ni morda prenaravna, bodo mnenja različna, ka-kor smo pač v tem pogledu ljudje raz-ličnega okusa in različnega naziranja, kaj se naj igra na gledaliških odrih. Kljub vsej naravni resničnosti, s ko-jo naš popelje pisatelji v življenje našega hrvatskega sela, igra ni opolzka, če-tudi se pojavlja mesto žide in parfuma, trdo, mestoma grobo izražanje, ki se v originalu sigurno podaje bolj neopaze-no. Igralo se je, kakor smo iz Ljubljane že vajeni, dovršeno, živo — naš slo-venski mišje in čuvstvovanje bi bilo mestoma v igri želelo nekoliko manj si-le in manj izraženega in podčrtanega vsega onega, kar je v igri sicer narav-no, resnično in pošteno, kar pa morda pri nekaterih učinkuje, da si samo mi-mogrede, manj simpatično. Gledališče je bilo razprodano, bilo je toplo, občinstvo je bilo zadovoljno ter se zanima, kedaj pridejo zopet Ljubljanci.

Aprovizacijski odbor v Celju. Poročali smo že, da je celjski aprovizacijski odbor nehal funkcionirati vsled naspro-tujočih si naziranj, ki so jih zastopali člani tega odbora glede dopustne viši-ne zaslužka mesarjem. Menda ni več mnogo onih naivnežev, ki še danes ve-rujejo, da more takle aprovizacijski oobor zadrževati naraščanje cen, zopet pa ne smemo na drugi strani mirno prepa-ščati pretirane zahtevke za naše naj-važnejše življenske potrebščine: t. i. kruh in meso. Na podlagi obojestranske objektivnosti in zbranega materiala, ki more služiti za presojo, naj se vstvari podlaga, ki bo merodajna za obrtnika, da se mu ne bo treba bati paragrafa, ki bo pa tudi konsumentu, tudi revnemu, ki mora tudi živeti, zagarantirala to, kar je v sedanjih težkih časih sploh mo-goče. Glede mesa in mesarjev v Cel-ju pa je treba posebno poudariti, da i-mamo skoro že toliko takozvane kon-kurence po mesnicah in po neštetihi stoj-nicah, ki kar rastejo iz tal, da nima nihče primerne, zadostnega odjemal-stva, kar režiyo večja in upliva na cene mesa prej neugodno, ko ugodno. Od obč. sveta mestnega pričakujemo, da a-provizac. odbor zopet poživí, da bo z-vrševal svoje agende, v kolikor so za dobro prebivalstvo potrebne.

Za revne šolarje celjske okolice je naklonil trgovec g. J. Kudiš iz Gaberja 800 K. za kar mu bodi najpristrčnejša hvala v imenu ubogih palčkov. Šolsko vodstvo.

Protestni shod hišnih posestnikov sklicuje celjsko društvo hišnih posest-nikov v soboto dne 16. tm. ob ¼9. uri zvečer v hotelu pri Pošti (Rebevšek), kjer bodo protestirali proti novim sta-novanjskim naredbam in davkom.

Dijaški kuhinji v Celju je darovalo uradništvo okrožnega sodišča v Celju 720 K po gdu. dr. J. Kotniku, dvornemu svetniku, mesto venca tovarišu gdu. dr. Francu Lipša. Iskrena hvala!

Razdelitev pošt v Sloveniji. Mini-strstvo pošte in brzojava je izdalo te dni pravilnik o razdelitvi pošt, telegra-fov in telefonov na razrede. Po tej raz-delitvi spada Celje v I. razred.

Cerkveni koncert »Čehoslovaške-ga kvarteta« v Celju. Na povabilo evan-geljske cerkvene občine v Celju prire-di »Čehoslovaški kvartet« (Zika) v sobo-to, dne 16. tm. ob 20. uri v evangelijski cerkvi v Celju cerkveni koncert, ko-jega prebitek je namenjen za popolnoma oslepelega skladatelja g. Edvarda Inter-bergerja. Predprodaja vstopnic se vr-ši v trafiki g. Marije Kovač. Aleksan-drova ulica.

50-LETNICA GLASBENE MATICE V LJUBLJANI.

Dne 25. septembra 1922 je preteklo že 50 let, odkar je ustanovila v Ljublja-ni peščica navdušenih rodoljubov Glas-beno Matico z namenom, da vzraste do sedaj pogrešana slovenska glasbena literatura.

Iz skromnih početkov, razvilo se je vsestransko delovanje Glasbene Matice v mogočen kulturni faktor, ki ima za razvoj slovenske glasbe brez dvoma največje zasluge.

50-letnico svojega obstoja boče proslaviti Glasbena Matica s skromno kulturno slavnostjo po sledečem redu:

I. Petek, dne 15. decembra 1922 ob 8. uri zvečer vrši se v dvorani Filhar-monične družbe predavanje dvornega svetnika in znanega glasbenega zgo-do-vinarja dr. Josipa Mantuanija z naslo-vom: Delovanje Glasbene Matice in njen pomen za razvoj slovenske glasbe.

II. Sobota, dne 16. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Union« sinfonični koncert orkestralnega društ-va Glasbene Matice s sodelovanjem orkestra Narodnega gledališča v Ljubljani, pod vodstvom kons. prof. g. Kar-la Jeraja.

III. nedelja, dne 17. decembra:

a) Dopoldne ob 10. uri izredni občni zbor Glasbene Matice v dvorani Filhar-monične družbe.

b) Popoldne ob 4. uri vokalni kon-cert pevskega zbora Glasbene Matice pod vodstvom kons. ravnatelja g. Ma-teja Hubada. Pri koncertu sodelujejo: ga. Dana Golja - Koblerjeva, ga. Pavla Lovšetova in g. Julij Betetto.

c) Zvečer ob 8. uri komerz v dvora-ni Filharmonične družbe.

Temu glavnemu sporedu sledila bo v naslednjih dneh produkcija gojencev konservatorija Glasbene Matice.

Odbor Glasbene Matice v Ljubljani naznanja naši javnosti proslavo svoje 50-letnice z iskreno željo, da se občinstvo v obilnem številu odzove povabilu, poseti vse slavnostne prireditve in tako moralno podpre Glasbeno Matico za na-daljno kulturno delovanje v prosep glasbene umetnosti. — Odbor Glasbene Matice v Ljubljani: Dr. Vladimir Rav-nihar, predsednik. Dr. Viljem Krejč, tajnik.

Dopisi.

Vojnik. Tukaj se je pred kratkim osnoval ožji odbor za podpiranje na-ovo ustanovljene meščanske šole in nje-nih revnih učencev. V odboru nahaja-joči se gospodje so nam najboljši porok, da bo njihovo humano stremjenje vo-dilo do lepih uspehov. Odbor je prevzel zbirko, ki jo je povzročil g. župan Ko-vačič in je dala lepo vsoto 2000 K. — Tudi tukajšnja Posojilnica je priskočila z znatnim prispevkom. Želi se še dosti posnemovalcev.

Vojnik. Meščanska šola v Vojniku je dolžna zahvalo gg. dr. Vladimirju Brezovniku v Pragi, J. Kovačiču v Voj-niku in gol. J. Virantovi na Gomilskem za darovane zbirke in knjige. Ravna-teljstvo meščanske šole v Vojniku.

Iz Vitanja. Dne 8. tm. je umrl v na-šem trgu po kratki bolezni, 65 let star, g. Matija Krančan, p. d. Hrašnik, po-sestnik in daleč naokrog — tudi na Koroškem — dobro znani stavitelj žag, res neprekosljiv mojster v svoji stroki. Ni mu bila z rožicami poslana tuzem-ska pot, a je bil kljub temu kremenit značaj, zaveden narodnjak, prava sta-roslovska korenina. On in g. Jankovič bila sta ona dva edina tržana, ki se ni-sta dala strahovati breznačajnim na-rodnim odpadnikom vitaniskim in ki sta pri vsakih takrat še nesplošnih vo-litvah neustrašeno glasovala za sloven-ske kandidate. Sramota pa renegatom! Pokojniku večni mir, zaostalim naše sožalje!

Polzela. Dramatično društvo na Pol-zeli priredi 31. dec. na Silvestrov več-er v dvorani g. Cimpermana igri: »Gospa, ki je bila v Parizu« in »Dnev-nik« v prid prostovoljne požarne bram-be na Polzeli. Po predstavi prosta za-bava. Kdor hoče pozabiti težkoče celega leta, naj pride, da se še razvedri kratak čas pred nastopom novega leta. Ob 12. uri se vprizori živa slika. Začetek ob 19. uri.

Turistika in šport.

Veliki propagandni smučarski izlet na Pohorju. Jugoslovenski zimskosport-ni savez namerava prirediti letos o Bo-žiču veliki propagandni smučarski iz-let in to prvič v družbi z brati Hrvati na Pohorje. Brezdvomno je ta izlet zelo potreben in velike važnosti: da pridobi-mo mariborske i. dr. sportne kroge na

naši severni meji za našo idejo, zimsko turistično in da jih vspodbudimo k agilenemu gibanju. Posebno ugodno bi govorilo tudi vplival naš skupni izlet v zvezi s Hrvati na prebivalstvo samo v Pohorju, ki je še ponekod bolj nezavedno. Izlet bi vzbudil v njih vsaj nekaj zanimanja, ako bi videli, da se ne zanimajo za Pohorje samo Nemci in bližnji Mariborčani, temveč tudi Slovenci iz Posavja in predvsem ugoden utis bi sigurno zapustilo med njimi dejstvo, da so jih jeli tudi posecati Hrvati! Ozirom na to pozivljamo že danes vse sportne klube in društva, da se udeležijo tega važnega propagandnega izleta v čim številnejši vrstah ter da nam čim prej naznani svojo udeležbo in koliko, in to najkasneje do 14. tm. Važno je, da se do tega časa prikladi vsaj večina udeležencev tega propagandnega izleta, da vemo pravočasno napraviti točen načrt izleta in obvestiti tako udeležence kot oskrbnike planinskih koč, kjer se bo prenočevalo. Začasni program. Izlet se prične dne 24. oziroma že 23. dec. in se zaključi dne 26. dec. s povratkom na Maribor. Dne 23. ali 24. dec. pohod izvežbanih smučarjev v Pahernikovo lovsko kočjo tik pod vrhom Vel. Kope 1542 m ali do Plenika nad Ribnico v Pohorju. Dne 25. dec. pohod na pohorskem grebenu čez Ragljo 1517 m čez Klopni vrh 1335 m v Ruško kočjo 1249 m. Koncentracija izvežbanih smučarjev z izletniki turisti in neizvežbanimi smučarji iz Maribora, Celja, Ruš, Slovenske Bistrice, Zabavni večer. Prenosišče. Dne 26. dec. skupni odhod vseh izletnikov v Maribor in odhod po železnici. Izlet vodi (vrsto izvežbanih smučarjev) načelnik smuškotehničnega oddelka g. R. Badjura. Za turo po celem pohorskem grebenu naj prikladi vsak posamezni klub le dobro, vztrajne izvežbane smučarje, vsi drugi iz raznih krajev se zberijo v Ruški koči pri Sv. Anehu dne 25. dec. NB. Izvežbani smučarji naj se odločijo: koliko se jih namerava udeležiti izleta po celem pohorskem grebenu od Vel. Kope počenši z dnem 23. dec. popoldan, ali šele 24. dec. Točen, detajliran program izleta se objavi po časopisu in vpošilje prijavljenim klubom čim prej po 12. dec., čim prej prejmemo prijave. Izlet se vrši le ob ugodnih snežnih razmerah.

Smučarski tečaj (skikurs) v Bohinju 1922-23. »Jugoslov. zimskosportski savez priredi letos svoj redni smuč. tečaj za novince v Bohinjski Bistrici. Tečaj, ki ga bo vodil načelnik smuško-tehnič. oddelka JZSS g. R. Badjura, prične dne 27. tm. in bo trajal do 7. 1. 1923, za slučaj neugodnega vremena pa se preloži tečaj na januar. V tečaj se sprejemajo zdravi gospodje in dame ter deca od 10. leta dalje; pristopnina znaša 50 Din. — Stan in prehrano kakor tudi polovično vožnjo po železnici preskrbi udeležencem JZSS. Ker nudi letošnji smuč. tečaj za vse ljubitelje zdravega smučkega sporta v naši državi edino in najugodnejšo priliko, da se vsakdo pod strokovnim vodstvom v čim krajšem času in s sigurnim uspehom izvežba, vabimo vse zainteresirane, da se čimprej prijavijo, da bo mogoče pravočasno vse pripraviti. Prijave sprejema in daje vsa pojasnila brezplačno (prosimo znamke za odgovor priložiti) Jugoslov. zimskosportski savez, Ljubljana, Nar. dom.

Sportni klub naznanja, da je drsališče pri gosp. Diehlu vsaki dan odprto.

Dnevna kronika.

Naša in rumunska kraljica v Sarajevu. Dne 9. tm. sta posetili kraljica Marija in njena mati rumunska kraljica razstavo preprog in Begovo džamijo v Sarajevu. Nakar sta se odpeljali preko Broda v Beograd.

Odlikovani umetniki. Z redom sv. Save III. razreda sta bila odlikovana dr. Gojmir Krek in Oton Župančič. Z redom Orla V. razreda Rihard Jakopič, Franjo Vilhar, Anton Förster in Anton Lajovic; z redom sv. Save IV. razreda Viktor Parma, Oskar Dev, Hugolin Sattner, Emil Adamič, Franc Ks. Meško in Zofija Kveder-Demetrovič; z redom sv. Save V. razreda Stanko Ravnik.

50-letnica Glasbene Matice v Ljubljani proslavimo širom Slovenije najlepše na ta način, ako tako posamezniki, kakor tudi društva pristopijo h Glasbeni Matici kot člani. Letna članarina znaša 10 Din in društveni člani dobijo

za to vplačano članarino tudi vsako leto članske muzikalije. Odbor vabi vso našo javnost, da prilikom 50-letnice številno pristopi v članstvo Glasbene Matice ter tako tudi s tem podpre važno kulturno delo v našem narodu. Ustanovna enkrat za vselej pa znaša 100 Din. Priglasiti se je po dopisnici, ali pa z nakazilom zneska po poštni nakaznici na odbor Glasbene Matice v Ljubljani.

Sokolsko društvo v Šoštanju ima v soboto 16. tm. svoj XII. redni občni zbor ob 20. uri pri Rajsterju. Člani in članice, udeležba obvezna!

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v četrtek, dne 14. decembra 1922 ob 15. uri popoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Načrt zakona o neposrednih davkih. 3. Eksekucijske pristojbine v davčnem postopanju. 4. Naše prometne razmere. 5. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1920. in 1921. 6. Zbornični proračun za leto 1923. 7. Razne prošnje za podporo. 8. Volitev zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Središču.

Zemlja ga je zasula. Delavec Franc Janžekovič doma v Bukovcih v ptujskem okraju je kopal kanal na Peščenici v Zagrebu. Ko se je nahajal v njem dva in pol metra globoko, se je začela rušiti zemlja, ki ga je živega pokopala. Ko so zemljo odkopali, je bil Janžekovič že mrtev.

Dr. Šušteršič se je vrnil v domovino. Po štiriletnem pregnanstvu se je vrnil 11. tm. dr. Ivan Šušteršič s svojo soprogo v Ljubljano. Začasno stanuje v hotelu Štrukelj, svojo pisarno pa je otvoril v prostorih Ljudske posojilnice, ker se je dr. Brejc preselil na Dunajsko cesto.

Dar ljubljanske kreditne banke v javne namene. Ljubljanska kreditna banka je v kulturne namene darovala znesek 500.000 kron in sicer: 200.000 kron za Dečji dom, 200.000 kron za stavbeni fond za gradnjo poslopja Trgovske akademije v Ljubljani, 50.000 kron za pospeševanje tujkega prometa in 50.000 kron za zgradbo Narodne galerije.

Velik potres v Srbiji. Dne 8. tm. so zabeležili aparati seismološkega zavoda v Beogradu močan potres v oddaljenosti 400 km od Beograda. Bilo je osem sunkov, vibracija je trajala 32 minut. Po brzojavnih poročilih je prizadeto zlasti bitolsko in ohridsko okrožje.

»Narodni List«, ki ga je izdajala mariborska organizacija JDS kot poljuden tednik, se je združil z dnevnikom »Tabor« ter bo zanjprej izhajal kot četrtkovno izdanje tega lista.

Tatvina v manufakturni trgovini. V trgovino Alberta Sulcerja v Letušu pri Braslovcah so vlomili neznan storilec in odnesli manufakturnega blaga v vrednosti približno 40 tisoč kron.

Napadena seljaka. Pri Poreču sta dva neznanca napadla voz, na katerem sta se peljala iz sejma seljaka Matej Vilanič in Ante Radovan. Napadalec sta streljala iz revolverjev, pri čemur je bil Vilanič zadet smrtno v srce. Radovan pa je ostal nepoškodovan.

Večmilijonska tatvina. Erich Hicke, baje inženir, rodom iz Berlina, je dvignil v Beogradu po naročilu tvrde R. in A. Gorjan v Zagrebu 20 milijonov mark in ž njimi pobegnil. Večje zneske je poslal svoji ženi in materi v Berlin. Najbrže je pobegnil v Nemčijo ali na Madžarsko.

Umrl je v Pragi po daljši bolezni predsednik češke akademije za umetnost in znanost profesor dr. Karl Vrba v starosti 77 let. Pokojnik je bil znan mineralog, ki je spisal več znanstvenih mineralogičnih del.

Za slepe! Podporno društvo slepih v Ljubljani prosi tem potom vse prijatelje slepstva, da se naj spominjajo sedaj pred Božičem izmed bednih najbednejših in polože dar slepim na oltar! Vsa tudi najmanjša darila hvaležno sprejema osebno ali po pošti, pisarna podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Plemenita srca! Iščajte radi in često, zlasti sedaj pred Božičem, bedo našim sotrpimom! Dobra zavest in naša hvaležnost vam bo plačilo.

Nesreča z nabojem. Franc Košak, strelni mojster v Trbovljah, je hotel

zažgati naboj. Še predno se je mogel pravočasno ogniti, je naboj eksplodiral in ga težko ranil.

Odlikovani Sokoli. Kralj je odlikoval z redom sv. Save načelnika JSS dr. Murnika, podstarosta dr. Popoviča, Ambrožiča, dr. Pestotnika, Ažmana, dr. Vašiča, Marolta, Arha, Liuboviča in še več drugih.

Poljsko - jugoslovanska liga. Na seji poljsko - jugoslovanske lige, ki se je vršila 7. tm. v prostorih hrvatskih književnikov v Zagrebu, je bil izvoljen za predsednika lige univ. profesor dr. Fran Ilesič.

Nesreča v čistilnici olja v Žavljah. V čistilnici olja v Žavljah je izkopanih več jam, v katerih se nahaja razjedljivo lug. Pred nekaj dnevi je moral iti 16 letni delavec Albert Umek na drugo stran jame. Ker se mu na ni zljubilo tti okoli jame, je postavil čez jamo šibko desko, da bi šel po njej na drugo stran. Ko je pa prišel na sredo jame, se je deska prelomila in fant se je pogreznil do prs v jamo. Mimoidoči delavci so ga potegnili iz jame in ga dali prepeljati v mestno bolnišnico, ker je bil od luga ožgan do prsi.

Dvanajstletno deklico povozil avtomobil. Dvanajstletna Pierina Mladovan, iz Rojana, se je vračala iz šole proti domu. Ves čas je hodila po trotoarnu. Pred postajo finančnih stražnikov pa je hotela iti čez ulico. V tem hipu pa je pridrvel s precejšno brzino avtomobil ter jo povozil. Prepeljali so jo z istim avtomobilom v mestno bolnišnico. Kmalu nato je umrla. Imela je razbito črepijo, zlomljena rebra ter druge težke poškodbe.

Nove enotne taksne marke. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Z dnem 1. januarja 1923 bodo dane v promet nove enotne taksne marke (koliki) po 5, 10, 20 in 50 para in po 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50, 100, 250 in 1.000 dinarjev in marke za igralne kvarce in domne po 50 dinarjev. Popis te nove emisije vsebuje razglas, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu. Koliki sedaj veljavne emisije se smejo uporabljati in po pooblaščenih prodajalcih razpečavati do konca januarja 1923, potem pa zgube veljavo in se morejo do vštete 30. aprila 1923 zamenjati s koliki nove emisije pri finančni deželni blagajni v Ljubljani in pri davčnih uradih.

Usoda sultanovega harema. Turške oblasti se zelo pečajo z vprašanjem sultanovega harema. Z ženami že še gre, toda mnogo težje je z evnuhi. Okoli tristo sultanovih žen bodo poslali na njihove domove, med tem ko se bodo ostale poročile. Vsak Turek bo smatral za posebno čast, ako dobi eno kalifovo ženo. Evnuhi, katerih je cela legija, pa morajo s trebulom za kruhom. Nekaj boljših in dostojnejših je angažoval neki poduzeten agent v pariškem Music-Hallu, le maloštevilnim se je posrečilo, da so prišli v službo novega kalifa.

Z avtomobilom skozi Saharo. Francoska tvornica avtomobilov Citroen spremlja veliko ekspedicijo skozi najbolj divje in povsem še nepreiskane kraje Sahare. Ekspedicija obstoji iz štirih avtomobilov tipa Citroen in gre od Hogara proti reki Niger.

Kaj vse povzroči avtomobil? Da je avto povozil človeka ali se zatekel v voz, se je že večkrat primerilo, ali da bi vsled avta lasje posiveli, ni bilo še čuti. Toda tudi to se je primerilo v Parizu. Neko damo je podrl avto v ulici Saint-André-des-Arts. Onesveščeno so prenesli v bližnjo prodajalno, ter jo tam drgnili, da se je zopet zavedla. Stopila je pred zrcalo in koliko je bilo njeno presenečenje, ko je zapazila, da so njeni lasje posiveli. Začela je na ves glas ihteti in je kričala, da je tega kriv avto. Šla je k odvetniku, ki naj informira občinstvo po listih o tem izvanrednem dogodku.

Nesreče vsled sneženega viharja. Zadnji sneženi vihar v Dalmaciji je povzročil veliko škodo in nesreč. V dalmatinskem Zagorju znaša škoda nad pol milijona dinarjev. Mnogo ovac in koz se je poizgubilo in zmrazilo. Tudi mnogo pastirjev in drugih oseb je zmrazilo. V okolici sela Kijevo so naši pet zmrznenih pastirjev. V vrlički okolici pa je poginilo 2000 glav drobnice in 250 glav goveje živine.

Osvojenje Mont Eweresta. General C. G. Bruce, ki je vodil letošnjo ekspe-

dicijo na najvišjo goro sveta Mount Ewerest ter je prispel na višino 8000 m, kjer se je moral boriti z velikimi atmosferskimi težočami, je prispel v Pariz. V geografskem društvu in planinskem klubu bo predaval o uspehih svojega raziskovanja ter bo predložil veliko množino fotografij neprecenljive vrednosti.

Novinarska raztresenost. Naravno ni pravilno, da se pripisuje raztresenost samo enemu ali drugemu stanu. Eni so bolj, drugi manj raztreseni. Pri novinarjih je raztresenost najmanjša, a da se najde tudi pri tem stanu, svedočita naslednja slučaja. Ameriški novinar Edgar Wroley je, kakor poročajo ameriški listi, zamenjal v naglici kupljeno srečko s cigaretnim papirjem, zamotal vanjo tobak in skadil cigareto. Njegovi tovariši so sicer to zapazili, a nič hudega sluteči, ga niso opozorili. Čez nekaj dni pa je zadela glavni dobiček št. 679.854 in tedaj se je izkazalo, da je bila to srečka ubogega Wroleya. — Drug slučaj se je dogodil v Milanu. Novinar Pepino Casmarino se je vozil v tramvaju in kadil cigareto. Ko mu je dal sprevodnik listek in eno liro nazaj, je vzel iz ust cigareto, jo vtaknil v žep, y usta je dal liro in listek kot napitnico sprevodniku. Nato je prižgal liro, seveda, da se občinstvo ni moglo zdržati smeha. Najžalostnejše pa je izgledal novinarjev zažgani žep.

Prosveta.

Ewald K. Matl narava pripoveduje. Slovenski mladini povedal P. H. Natisnila, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 216. Cena 24 Din. K. Ewald je eno izmed najbolj znanih imen novejša nemške literature, zato je bila gotovo srečna misel Učiteljske tiskarne, da je poklonila naši slovenski mladini eno njegovih najlepših knjig v slovenskem jeziku. Zbirka vsebuje 14 prekrasnih pravljic in bajk iz življenja večno lepe narave. Vse kažejo bujno fantazijo pisateljevo, sijajen pripovedni talent in gorko ljubezen do narave. Prepričani smo, da po knjigi ne bo segala samo naša mladina, temveč tudi odraslo občinstvo, saj je gotovo to ena najlepših tovrstnih knjig na današnjem knjižnem trgu. Učiteljska tiskarna ji je dala tudi zelo okusno zunanjo opremo.

Češke pravljice. Poslovenil dr. Lah, ilustriral R. Šubic. V Ljubljani 1922. Natisnila, izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 68. cena vezani knjigi 12 Din. Božena Nemcova je gotovo eno izmed prvih imen češke literature sploh, zlasti pa še češke mladinske. Slovenska mladina pozna njeno prekrasno »Babico« in na dva zvezka pravljic v prevodu dr. L. Pivka, ki tvorijo gotovo najbolj priljubljeno čtivo naše mladine. Podjetna Učiteljska tiskarna je gotovo ustregla mladini, da ji je izdala, sedaj še en zvezek v prevodu dr. I. Laha. Zbirka obsega 9 pravljic B. Nemcove in po eno K. J. Erbeno in dr. Tilleja. Vse te so pravi biser otroške poezije in jih bo gotovo pozdravila mladina s prav tistim veseljem, kakor že dosedanje. Zbirko je bogato okrasil naš mladi grafik R. Šubic, ki stopa s tem delom šele drugič pred široko javnost, a obeta postati že sedaj eden prvih naših ilustratorjev. Učiteljska tiskarna je poskrbela tudi za elegantno zunanjo opremo, zato knjigo toplo priporočamo.

Zbašnik Fr.: Drobne pesmi. Z risbami okrasil Rajko Šubic. V Ljubljani 1922. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Strani 39. cena vezani knjigi 7 Din. Poleti 1. 1918. je padel na italijanski fronti enaindvajsetletni dijak France Zbašnik. Šele sedaj čutimo in vemo, kaj smo izgubili z njim, kajti po zbirki, ki jo je izdala pred letom »Tiskovna zadruga« in pa po zgoraj navedeni ni nobenega dvoma več, da je legel z Zbašnikom v prerani grob eden najbolj nadarjenih in najglobljih pesnikov naše komaj doraščajoče generacije. Tudi pri njem se je ponovila Murnova in Kettejeva tragedija. Zvečič »Drobnih pesmi«, ki jih je izdala te dni Učiteljska tiskarna obsega 15 »drobnih pesmic«, ki vse zaslužijo, da pridejo čim prej v naše šolske knjige, kajti takih priscrčnih in res otroških verzov po Župančičevem »Cicibanu« in »Ugankah« naša mladina še ni slišala. Prelepo zbirko uvaia pesnikov življenjepis (s sliko), ki ga je napisal njegov stric dr. Zbašnik, krasijo pa

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

142

Delniška glavnica in rezervni zakladi ca 150.000.000 kron

50-37

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviću, Nov. Sadu, Pljuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.

Prešernova ul. 15

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje
po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi
po 6 1/2% Din od sto. Pri večjih naložbah
po dogovoru.

deset prav posrečenih Subičevih risb. Tudi zunanja oprema drobne knjižice je zelo prikladna, vsled česar jo ne pripočamo samo mladini, temveč tudi odraslemu občinstvu kar naitopleje.

Pokojninsko zavarovanje nameščenecv. 1922. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 8°, Strani 112. Cena poštuno vred Din 15.—. V lični ročni obliki je izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani Statut Pokojninskega zavoda za nameščenecv s strokovnjaškimi pojasnili in dodatki, iz katerih vsak zavarovanec lahko dožene svoje dolžnosti in svoje pravice do Pokojninskega zavoda. Za vsakega privatnega nameščenca je zato knjižica velike važnosti.

Koledar 1923 za industrijce, obrtnike in trgovce z naslovom Obrtniški koledar, bo izšel začetkom decembra t. z. jako bogato vsebino. Razposlal se bo po poštenu povzetju vsem naročnikom »Obrtnega Vestnika« in »Trgovskega Lista«, ter vsem znanim industrijskim in obrtnim podjetjem. Kdor ga ne bi prejel, naj ga blagovoli naročiti pri upravnistvu v Ljubljani. Cena mu še ni določena vendar ne bo prekorajčila s poštuno vred torej s povzetjem 11 D. Po Ljubljani se ga bo dostavljalo po upravnistvu.

ZAHTEVAJTE V VSEH GOSTILNAH IN KAVARNAH RAČUNSKE LISTKE CMD!

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

Kurjač

izprašan, išče stalne službe za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na pošto ležeče pod »Stalno št. 1376« KONJICE. 2-1

Pisalni stroj in registr. blagajna

že rabljena a dobro ohranjena, šteje do 9999 se prod. Ogleda se pri mehanikarju ŽIŽKA, Celje, Glavni trg. 1

Gospodična

ki je izvežbana v šivanju in ima veselje z otroci, z dobrimi spričevali, se išče za dva manjša otroka. Dobra oskrba zajamčena. Ponudbe je poslati na lekarnarja dr. A. Krajnski, Varaždin, Hrvatsko. 2-1

Poslovodja

lesne stroke, sedaj uslužben na Hrvatskem, želi službe pri kakšnem lesnem podjetju v Sloveniji, najr. jši v Celju ali okolici. Popolnoma izvežban v kubiciranju vseh vrst lesa. Govori slovensko srbohrvatsko in nemško. Cenjene ponudbe prosim na upravnistvo lista pod šifro »zanestljiv«. 1

Trgovski pomočnik

prvovrstna moč, se takoj sprejme pri J. Kudič, manufakturna trgovina, Gaberje - Celje. 1405 3-2

Prodaja se

2 pisalni mizi, 1 trumeo, 1 toaletno ogledalo, 1 toaletna miza. Vpraša se pri gosp. Peteku, mizarju Gosposka ulica 9, Celje. 1438 1

Prodaja se

takoj nova vila v Petrovčah z 3/4 orala zemlje. Dalje 1 B klarinet, 1 B trompeta (Flügelhorn) in 1 nogometna žoga še popolnoma nerabljena. Naslov pove upravnistvo Nove Dobe. 2-1

V najem

se išče pekarna ali gostilna s pekarno ki se tudi kupi. Ponudbe na PUKLIN, pekarna, Polzela v Sav. dol. 2-1

Sprejem več mizarških učencev

proti plačilu. Za hrano in stanovanje skrbi vsak sam. Cenjene ponudbe na Franjo Vehovar, tovarna pohištva, Celje, Boris Ipavčeva ulica. 10-6

Kupim po visoki ceni vsako

834 množino 67-48

jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh postaj na naslov Korošec Dragotin, lesna trgovina, Braslovče.

Prodaja se

garnitura iz kuhovine in muš, primerno za božično darilo. Vpraša se pri Pungershek šivilja, Gosposka ulica 12. 2-2

Mala hišica

v kateri je dobro vpeljana trgovina z meš. blagom, pripravna za samca, v industrijskem kraju na Stajerskem, se prod. Zraven se prod. še ena parcela za zidanje. Cena po dogovoru. Jožica Strman, Vel. Kostrevnica, Šmartno, p. Litija. 2-2

Učenca

sprejemem proti dobri plači. Nastop takoj. Janko Bovha, trgovina papirja, Celje. 2-2

Kupim 10-7 prvovrstna orehova debla

P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva u. 3

Brzobjavne droge kostanjev les jamski les

kupuje vsake množine lesna trgovina

Ernest Marinc
Celje

Kapucinska ul. 3,

Božična darila

Priporočam veliko izbiro zlatih in srebrnih predmetov ter srebrnih (kina) ur po najnižjih cenah.

R. Almoslechner,
Celje Gosposka ul. 14

Popravila se izvršujejo hitro in ceno v lastni delavnici. 3-2

Prodajam prave in samo lepe

perzijske preproge

Naročila na: VINKO PAPAJO, CELJE, Ozka ulica 5, I. nadstr. 1436

Hiša

z vrtom in majhna njiva v Žalcu št. 61 se prod. 2-1

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje

in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

818 69 51

Telefon 83

Pristno slivovko, konjak, rum, čaj, kava, čokolade in vse specerijsko in kolonijalno blago se dobi po nizkih dnevnih cenah pri turški

Ludovik Petek - Celje

Cankarjeva cesta št. 4.

Kupujem vse deželne pridelke.

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA CESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufakturnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25-29

ZAHVALA.

Povodom smrti naše drage, nepozabne soproge, mamice in tašče, gospe

Josipine Uršič roj. Weber

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvalujemo č. duhovščini, ravnateljstvu Kmetijske šole radi darovanega venca in njene korporativne udeležbe, g. dru. Vlad. Mogilnicki za njegovo požrtvovalnost v njeni mučni bolezni, slavnemu pevskemu zboru ter vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so blago pokojnico spremili na njenem zadnjem potu k večnemu počitku.

ŠT. JURIJ ob j. ž. — CELJE, dne 9. dec. 1922.

Rodbini Uršič - Kresnik